

HEVES ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

ELŐFIZETÉSI-DÍJ:

Egész évre . . . 8 kor. Negyed évre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 kor. **Egyes szám 20 fillér.**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

MACZKY EMIL

TÁRS-SZERKESZTŐ:

DLUHOPOLSZKY BERTALAN

A lap szellemi részét illető közlemények a „Heves és Vidéke” szerkesztőségéhez, az előfizetési és hirdetési díjak, valamint nyilttéri közlemények a „Heves és Vidéke” kiadóhivatalához címzendők

A véres dráma.

Háború van kiinn a nagy világban s mi a nagy messzeségből feszült érdeklődéssel várjuk nap nap után, micsoda híreket hoz a véres események színhelyéről a táviró. Okunk van arra, hogy ne csak a kíváncsi idegen szemével nézzük a Sárga tengeren folyó nagyszerű drámát, mert egy velünk közvetlenül szomszédos állam viseli a nagy háborút s ennek a sorsa ránk nézve közömbös nem lehet. Eltekintve a politikától, amelyre nem foglalkozunk, számtalan közgazdasági érdek fűz bennünket Oroszországhoz

A japánokhoz már nem igen fűz bennünket az érdek, mégis, mi tagadás benne, a magyar nép többségének rokonszenve a japánoké, e művelt, vitéz, alkotmányos és szabadságszerető mongol fajé, amelynek országa Magyarország mintájára művelődött és formálódott át kulturnéppé a legutóbbi évtizedekben. Nagy miszsiót teljesít e nép messze innen Keletázsziában a Sárga tenger partjainál s hogy ezt a miszsiót az

orosznál hámánusabban s hozzáértőbben teljesíti, az bizonyos.

Mint minden újabbkori háborúnak, úgy ennek is közgazdasági érdek a rugója. Japánnak fogyasztó külföldre van szüksége, Kínára, Mandsuriára, gyarmatok is kellenek a lakóssággal tulzsufolt országnak s mindezt lehetlenné tette az orosz. Ezért készült Japán már tíz esztendő óta erre a háborúra. S hogy milyen kitűnően elkészült, azt fényesen bizonyítja az eddigi eredmény. A flotta csaknem tonkora tétetett s a szárazföldön sines szerencséje a fehér ezár hadseregének. A háboru kimenetelét megjósolni természetesen vakmerőség lenne még, de a tudósítások, amik a véres földről jöttek eddig hozánk, arra engednek következtetni, hogy az orosz világhatalom egy nagy kudarcot fog szenvedni.

Amint az angol — búr háboru idején szívvel s lélekkel lelkesedtünk a barokért, úgy lelkesedünk most a japánokért. S nem azért fogjuk a pártjukat, mert ők a gyöngébbek, hanem azért lelkesedünk a Japán győ-

zelmek hallásán, mert nem szeretjük az oroszok birodalmát.

A rabság hazája ez az ország még most is, midőn az alkotmányos szabadság napja süt már minden felé a művelt világon. Forradalmi mozgalmak által van alásva e hatalmas birodalom és rémséges lesz az, amikor ezek az aknak felrobbannak. Nyomorban, rabigában sinyiódik az emberek százmilliója, a föld munkása hitványabb érték, mint a házi állat, joga csak a katonaságnak nemeségnek és szabadult polgárságnak van. Szégyene a művelt világnak ez az állapot s bizony az európai népnek társadalmát, szabadságát és kulturáját még mindig veszély fenyegeti a fagyos kelet felől.

Az orosz 1848-ban eltiport bennünket — ezt nem felejtjük el neki. Ugyanaz az Oroszország ez még most is, mint akkor volt — mért változott volna meg iránta a mi érzelmünk?

Azt tartjuk hogy a lenyüggött, rabságban tartott, elnyomott orosz népnek nagyobb hasznára lesz egy vesztett háboru, mint a megnyert. Mert egy nagy vereség súlya alatt talán megtörne a gögös

HEVES ÉS VIDÉKE JÁRCÁJA

Bosszú.

A kanyargó, sziklás hegyi uton lassú tempóban lovagol a Herkules termetű, rőt-haju Dinitru. Egész héten itt őrizte a nyájat a havasok alján, illő dolog tehát hogy vasárnap kissé benézzen a városba. Mert, bizony átkozott módon kiszáradtak már ezek a nyereg-kápára akasztott piros virágos kulacsok, a torkával egyetemben. Legalább megtölteti mind a kettőt, ezüzkával (pálinkával), s lesz a mi melegítse. Most sokszor hideg van itt a havasoknál nyáron is. Most is olyan hideg szél fú a kimpulujnyági havasok felől, hogy a Dinitru arca egészen lila színt öltött, míg ritka, veres haja — mint a vaddisznó sörénye mered az ég felé. Hajadonfővel lovagol, mert gyászol. Az anyja halt meg. Nincs már aki tejes puliszkát főzne a számára!

Gondolatokban merülve halad el a nyaktörő szakadékok mellett. Hosszú lá-

bai csaknem a földet érintik, s itt-ott bele ütődnek egy egy kiálló sziklába, de ő avval édes-keveset törődik, hanem lovára bizza, teljesen életét. És az okos állat óvatos léptekkel ereszkedik alá a kopár esapáson, ő pedig leszakít egy-egy páfrány levelet, s mint egy backfisch leány, azon számlálgatja. — a „fromusz” Maruezára gondolva — hogy : szeret?... Nem szeret?... És — óh fátum! — mindig az utóbbi jön ki.

Fakó arczán az elhagyatottság érzetével halad tovább, míg egy kanyarulatnál a szemébe tűnik egy fáta alakja, ki szintén lóháton halad előtte.

A Dinitru szürke szemében csakhamar az öröm sugarai villannak fel, mert megismeri — ezer közül is — azt a hajlékony darázs termetű, a milyen nincs másnak, csak Maruezának.

Most aztán egy galagonya eserje letört galyával végig sördített a fakon, hogy gyorsabban haladjon és mielőbb utóljérje a leányt; a mi most már annál inkább sikerült neki, mivel a hegyek aljára ért és a gyepes völgyekben gyorsabban haladt. Utóljérve nyájasan köszönté:

— Nyaczá bune (jó reggelt:) Marueza!

— Hová sietsz?

A Fáta nem épen kellemesen lepődött meg a vörös Dinitru láttára, köszönését kelletlenül fogadva, a tejeskupákra mutatott és mondá:

— Látod! Viszem a tejet a városba.

— Te is oda jössz?

Dinitru igenlőleg bólintott a fejével és szerelmes tekintettel gyönyörködött a leány üde, hajnalpiros arczán, miközben azon gondolkozott, hogyan is tudja meg tőle, a mit már régen óhajtott tudni.

De hiában! — Nem tudta az esztét nagyon megerőltetni, s egy ideig szótlanul haladtak. Végre szemébe tűnt a szép Marueza holló fekete hajfonadékába a füle mellé tűzött havasi gyopár esokor, s mondá: — Milyen jól áll a te fekete hajadban az a virág Marueza! Hol szedted?

— Nikolájtól kaptam.

A Dinitru arczára kaján irigység ült ki a Nikoláj név említésére. Most már tudott miről beszélni!

— Mond csak Marueza: miért szereted te jobban Nikolájt, mint engem?

— Mert különb legény, mint te.

népeket elnyomó és elbutító hatalom és megadná népének a szabadságot.

H I R E K.

— **Hymen.** Jeddi Fehér Elemér Zemplén-megyei szolgabíró és tart. honvéd hadnagy e hó 21-én váltott jegyet, özv. Csetneki Remenyik Józsefné leányával, Leonával. — Braun Géza eljegyezte Guttman Mór eszömbi kereskedő leányát Irénkét.

— **A hevesi kaszinó közgyűlése.** E hó 21-én tartá a Kaszinó évi rendes közgyűlését. Elnök: Nemesik Kálmán, a múlt évben elhunyt Remenyik Józsefet paréntálta el a meghatottság hangján s nevét jegyzőkönyvileg megörökíteni indítványozta, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Majd azt az örvendetesebb tényt konstatálta, hogy a tagok száma tetemesen emelkedett az előbbi évekhez képest. A szebb jövő reményében megnyitja a gyűlést. A pénztár megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése szerint, 500 korona deficit mutatkozik, de ez nem a számadás helytelen kezeléséből, hanem a bevételek csekélységéből ered, azért a fölmentvényt a pénztárnoknak megadni kéri. Ezután nagy disputa fejlődött ki a deficit mikénti apasztása tárgyában. De bizony ez nagyon kemény diónak és oly problémának bizonyult, melyet megoldani, még senkinek sem sikerült. A deficit tehát még ezután is deficit marad. Aztán a tisztviselők választása következett volna de közfelkiáltással „maradjanak a régiek” — maradtak a régiek. Elnök aztán a gyűlést bezárta.

— **Uj bakonybéli apát.** Dr. Fehér Ipoly pannonhalmi főapát, a megüresedett apáti

székre, Francis Norbert, tankerületi kir. főigazgatót nevezte ki.

— **Derüre-boru.** Bóta Sándor egri kapáslegény, a farsang utolsó napját vigan akarta eltölteni, azért meghívta barátait „farkas-völgy”-ben fekvő pinczejébe. Amint megérkeztek mulatni vágyó pajtásaival, — Bóta a pince tetejére állván: az leszakadt alatta s Bóta a mélységbe zuhant. Távolabb álló barátainak semmi bajuk sem történt. Barátjuk mentésére siettek tehát, s még életben de nagyon sérült állapotban huzták ki a föld alul. Még most is az ágyat nyomja.

— **Gyászhir.** A halál angyala ismét egy fiatal, erőteljes életnek oltotta ki szövőtenekét. Veress Antal, kotaji lelkész, fiatalon adta át lelkét Alkotójának. E hó 13-án hunyta le örök álmra szemét, e hó 15-én pedig visszatért az anyaföldre. Mi hevesiek nagyon ismertük őt. Itt volt segédlelkész. A nép mint kitűnő népszónokot szerette, tisztelte, mi pedig, az önzetlen jóbarátot. A fájdalom kiveri kezünkől a tollat! Nem szólunk; Csak némán kérdezzük: hát ez a vég!? Áldás és béke lebegjen fölötté!

— **Egri Iparos Dalárda.** Az egri keresztény Iparoskör legutóbb tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy „Dalárdát” fog alakítani a fenti ezimen. Az új dalárdának sikerrel jósolnak. S ha a két dalárda egymástól nem fogja irigyelni a Sikert, akkor a nemes verseny csak jótékonyan hathat mindkettőre.

— **Véres rablótámadás.** Herez József miskolci pinczér folyó hó 23-án az éjjeli

vonathoz ment Kompótról Kálba. Négy kompóti suhancz utját álta pénztárcáját melyben 80. kor. volt, elrabolták aztán véresre verve ott hagyták az országuton, honnan két ember vitte az állomásra. Herez oly súlyosan lett sértve, hogy jobb szeme az üregből kiugrott. A káli állomáson időző utasok egyike írja a borzalmas jelenetet mely a régi rabló világra emlékeztet. Mint hírlík a négy jómadarat a csendőrség kinyomozta és az egri törvényszékhez kísérte. A szerencsétlen pinczért a miskolci kórházba szállították.

— **Szerencsétlenség az erdőben.** A felsőtárkányi erdőben Somody József 20 éves legény elő-fákat vagdaltak ki társával. Az így levágott és ledöntetni szokott fa rá esett és agyonütötte.

— **Kaáli vásár.** A Márczius 7-ikére eső országos vásár ez évben február 29-én tartatik meg.

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni.** Ma u t h n e r - f é l e magvakat vesznek. Idei árjegyzőket, mely 226 oldalra terjed, Ma u t h n e r Odön es. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33, mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb esiraképességgel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyok. Különösen fölemlítendők az impregnált takarmányrémagvak és a legnemesebb gabnafélék dús választéka.

N y i l t t é r .

Nyilatkozat.

Ama, uton-utfélen szállongó alaptalan álhírekkel szemben, melyek azt hangoz-

— Az a nyurga? Hiszen agyon ütöm a félöklömmel! És izmos karjával fenyegetőleg sujtott a levegőben, mintha azt a láthatatlan vetélytársat akarná agyon csapni

— Olyan gyönyörű, vállaira omló, fénylő fekete haja nincs senkinek mint neki.

— Fénylő haja? — Mert csorog róla az avas olaj! Volt az irigy megjegyzés.

A leány nem is figyelve szavaira folytatá:

— És hogy tud táncolni!... Láttad volna husvétkor, hogy táncolta a zsukát!

— Ugrál mint egy kecskébeka!

Maruca, mint egy álomlátó folytatta:

Nézd ezeket a lunkán nyiló vadnefejecseket!... Nem ilyen kékek e az ő szemei? És milyen szívet megindítóan tud pikulázni!

— Hogy a dráku pusztítsa el azt a Nyászrást Nikolajt!... Hát ezekért szereted te őtet? — Én nem tudok róla egyebet, minthogy Ő egy koldus fattyu, a ki a mások uyáit őrzi. Nincs egyebe egy rossz viskójánál. De, látod, nekem van házam, saját nyájam, van pénzem és teljesen független ember vagyok. Nézd ezt az én két erős karomat! Már három medvéd pusztított el, a melyek nyájainkat dézsmáltak! Elpusztit ez az én két karom minden ellenséget az utamból! Mondá fenyegetőleg. Majd könnyörögve folytatá: Hallgass reám Maruca; verd ki a fejedből azt a Nikolajt. Mond meg neki, hogy az én feleségem leszel. Látod, te is szegény vagy, ő is az; de én gazdag vagyok és te is gazdaggá leszel általam.

Maruca végig nézett a nagy esetlen, lomha alakon. Mérlegelni látszék az értékét ennek és a távollevő ifjunak. De a hatalmas természetű Dimitru, összes vagyonával sem bírt előtte akkora értékkel,

mint annak a halvány arcu, déleeg ifjunak a csókra termet ajaka. Azt válaszolá tehát neki:

— Nem bánom én Dimitru, ha a domnu král összes vagyona a tied is; azért én mégis csak majd Nikolajjal osztom meg a szegénységet.

— Oh, hogy a domnu Zeu verje meg azt a Nikolajt!... Hogy megtudta rontani a fedet! — És dühösen befordítá lovát a ulszéli koresma udvarára. Maruca pedig örült, hogy megszabadult tőle, s most már vidámban tért a városba.

Mikor Dimitru visszatért a havasokra már alkonyodott. A hegyek ormait, valamint a nyugati égboltot, sajátságos sárgás vörös fényvel világították meg a nap utolsó sugarai.

A pásztorok vihart jósoltak éjszakára. E föltevésükben nem is csalódtak; mert a fellegek tüneményes gyorsasággal torlódtak össze a magasban. Össze terelték tehát nyájukat, nehogy ha sötét éjszaka lesz, valami szakadékba jussanak.

Marucának is össze terelték a nyáját. Midőn Dimitru a magaslatra ért; s kutató szemei őt keresték, már akkor ott ültek a zöldben. Mikolaj furulyázott, Maruca pedig vállára hajtva fejét, hallgatta. A Maruca apja kissé távolabb ült egy sziklán.

A Dimitru keblében, látva ezt az idyli boldogságot, jobban tomboltak az érzelmek mint a magasban az elemek. Hejh! ha az ő szemei valószínű villámokat tudnának szórni, hogy sujtaná le onnan azt a rablót! Mert nem egyébb rablónál, a ki az ő boldogságát rabolja el. — Hiába van a gazdagsága; ez a „koldus” gazdagabb, boldogabb nála.

Kaján lelkében a bosszu gondolatai mindjobban megérlelődtek. Ha oda vághatná ezt a Nikolajt egy szakadékba!...

Ha nem lenne ő, bizonyosan a felesége lenne Maruca.

A vihardulta éjszaka után gyönyörű regg következett. A kelő nap sugarai ismét bearanyozák a hegyek ormait. Megnyugodtak a magasban dühöngő elemek, valamint nyugodtan hozzá fogtak nyájuk legeltetéséhez a pásztorok; esupán Marucának volt észlelhető valami nyugtalanság.

Nyugtalanságuknak oka az volt, hogy: az éjjel eltűnt Nikolaj.

A pásztorok különféleképen vélekedtek róla: „Talán valami szakadékba esett?”

— Vagy át szökött Romániába. — És valóban, a nyájából is hiányzik néhány darab állatt.

De az még sem tehető fel róla, hiszen Ő olyan jó volt mindig és szerették mindannyian. Talán szerencsétlenség érte?

Ezen feltevésük valónak is bizonyult, mert csakugyan reá találtak egy közeli szakadékban. Ott volt össze ronesolva a hiányzó állatokkal együtt.

Általános vélemény volt, hogy a viharban megvadultak az állatok, s Nikolaj vissza akarta terelni és a sötétben lezuhantak a mélységbe.

Csak Maruca — ki mint egy lázbeteg, égő szemeit le nem vette a halotról — látott tisztán. Habár egyáltalában nem tudod gondolkozni, mintha valami láthatatlan kéz megakasztotta volna gondolatmenetét. Csak azt tudta, érezte, hogy: ez a Dimitru műve.

Várta, ide mer-e jönni, megnézni? Nem

tatják, hogy hevesi 600 holdas u. n. Vercei birtokomat Witz Dávid hevesi nagybérlő ur megvette volna, — kénytelen vagyok kijelenteni, hogy ezen hírek közül egy szó sem igaz, a nevezett birtokot eddig még senki meg nem vette, az ma napig is eladó.

P.-Csász, 1904 febr. 28.

özy. Németh Albertné.

Nyilatkozat.

Ismerőseim és jóbarátaim napok óta azon kellemes hírrel lepnek meg, hogy én igen tisztelt főnökeim Kellner Bernát és Fiai urak pénzéből pár ezer koronát elfelbíztem Bécsben. E híreket eleinte izetlen

heccelődésnek tekintettem, de a közelmúltban igen komoly és számottevő urak is foglalkoztak ezen rám nézve legkevésbé sem hízogó esettel, miért is m. t. Főnökeimre való hivatkozással ezennel kijelentem, hogy az egész ferbli história légből kapott alaptalan mese és ha az illető úr ki jönnek látta ezen éppoly buta mint, rosszakaratu hazugságot rólam elterjeszteni szives lenne nekem személyesen bemutatkozni úgy, oly kézzel fogható magyarázatokkal szolgálják neki, melyekre igen hosszú idő múltán is sirva gondolna vissza. Egyelőre azonban ismeretlenül csak annyit jelentek ki Róla, hogy nevem és becsületem meghurezolásáért őt nyomorult, gazember és jellemetlen rágalma-

zónak nyilvánítom. Tarnaszentmiklós 1904. febr. 23.

Korn Sámuel,

FERENCSIK LAJOS

FÉRFI SZABÓ, HEVES (PIAC-TÉR.)

Ajánlja dús választéku raktárát a legújabb idényszerű gyapjuszövetekből.

Készít legdivatosabb szabásu szalon, frack, Ferenc-József, Jaquet és zakó öltönyöket a legjutányosabb árak és pontos kiszolgálás mellett.

Hevesmegyei Agrár-Takarékpénztár részvénytársaság Egerben.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a banküzlet összes ágazatai mellett a *biztosítási üzletet* is felvettük működésünk körébe s a Budapesten székelő

„Gazdák biztosító szövetkezeté”-nek

vezérképviseletét nyertük el.

Ugy élet-, mint tűz- és jégbiztosítási ügyekben a legjutányosabb díjtétel alkalmazása mellett, a legnagyobb készséggel állunk a t. közönség rendelkezésére.

Hevesmegyei Agrár-takarékpénztár részvénytársaság.

jött el. Elment tehát Maruca oda, a hol legeltetett.

Ravaszkodva sajnálkozott szegény Nikolaj esetén, bárha kaján szemeiben káröröm volt látható. S a szó hamarosan a torkán is akadt, mert Maruca olyan áthatóan nézett reá, mintha a lelkében akart volna olvasni és azt mondá neki:

— Dimitru! neked tudnod kell, hogyan került a szakadékba Nikolaj?

— Tudnom kell?... Honnan tudjam én azt?

Te lökted oda!... Te vagy a gyilkosa!

A nagy Dimitru úgy tudott bolondulni ezért a leányért! — Ha más valaki merte volna ezt oda kiáltani neki, agyonütötte volna menten. De a leánynak szinte esdő hangon mondá!

— Hát tehetek én róla, ha én téged úgy szeretlek, hogy nem egy Nikolajt, de szádat is elpusztítanak értetted?

S hogy a leány nem sirt, nem átkozódott közelebb lépett hozzá. Ugy látszik terve sikerülni fog, jól számított. Nem is igen sajnálja ez Nikolajt! S halk hangon ismétlé:

— Megérdemled te azt Maruca, hogy akár százan is elpusztuljanak értetted.

A leány villámgyorsan kikapta a Dimitru derekán levő bőr-övből annak éles kését és markolatig dőlte a Dimitru torkába, hogy annak menten a torkán akadt örökre a szó és vad bosszúval mondá:

— Na hát a mit én megérdemlek, azt Nikolaj is megérdemli.

Aztán visszament megsíratni „Ötet” a kit olyan nagyon szeretett.

Cs. G.

A „PESTI NAPLÓ” új karácsonyi ajándéka

≈ A magyar ≈

Festőművészet Albuma.

Páratlan diszú, külső kiállításában és belső tartalmában egyedül álló remekmű az, amelyet a „Pesti Napló” az 1904. év karácsonyára szánt meglepetésül, olvasóinak. Eddigi karácsonyi ajándékainak díszes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló.” új és minden eddigi ajándékot messze túlszárnyaló díszművel, melynek címe ez lesz:

A Magyar Festőművészet Albuma

A magyar festőművészet remekeinek gyönyörű foglalata lesz ez a páratlanul álló díszmunka, amely a magyar festés remekait fogja felölelni a XVII. század nagy magyar festőitől, Kupeczky-től és Mányóky-tól kezdve egész a jelenkorig, amikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula, Madarász Viktor és Zichy Mihály vezetésével hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nincs még olyan mű, amely a magyar festőművészetet ilyen gazdagságban mutatja be. Ötven nagyszabású festményt szemelünk ki, amelyet mesteri kivitelű

ötven műlapon

mutatunk be a magyar közönségnek. Az ötven műlap nagyrésze gyönyörű sok színnyomású kép lesz, olyan, mint amelyek a Vörös-

marty-Albumot eseménynyé avatták a magyar könyvpiacra.

Ezenkívül a magyar festőművészet történetét a könyvben elsőrendű esztétikusaink érdekes és népszerű előadásban fogják bemutatni. A szöveget számos festménynek a szöveg közé nyomott másolata fogja kísérni, úgy hogy az ötven többszínnyomás műlappal együtt A magyar Festőművészet Albuma a leggazdagabb és legdíszesebb tára lesz a magyar festőművészetnek. A „Magyar Festőművészet Albumát” meg fogja kapni a Pesti Napló minden előfizetője, aki az év végéig, akár havonta is, de állandóan és megszakítás nélkül előfizető marad. Minden félreértés elkerülése végett azonban meg kell jegyeznünk, hogy azok az új előfizetők akik az 1904. évre szóló előfizetésük fejében a Vörösmarty-Albumot megkapták, a Magyar Festőművészet Albumára csak úgy tarthatnak igényt, ha egy további egész évre előfizetnek.

A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor., félévre 14 kor., negyed 7 kor., egy hóra 2 kor. 40 fillér. — Szerkesztősége és kiadóhivatala:

BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY UT 27. SZÁM ALATT VAN.